

4. Muallif. (2026). *Diagramma (tadqiqot natijalari asosida tuzilgan: an'anaviy guruh 0–60%, texnologiyaga asoslangan guruh 82–90%)* [Diagramma]. ChatGPT platformasidan foydalanilgan.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2019, April 29). *O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida* (PF-5712-son). Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
6. Sidikova, S. S. (2025). *Raqamli texnologiyalar orqali til o'rgatishning asosiy prinsiplari va metodologiyasi*. *International Journal of Science and Technology*, 2(3), 232–239.
7. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
8. Xoshimova O. PRAGMATIC ASPECTS OF COLOR-EXPRESSING LEXEMES: A COMPARATIVE STUDY OF ENGLISH AND UZBEK // *Journal of Advanced Linguistic Studies*. – New Delhi, 2025. – Vol. 12. – № 2. – P. 1335–1350. ISSN: 2231-4075.
9. Xoshimova O. OLAMNING LISONIY MANZARASIDA NOMINATSIYANING O'RNI VA RANGLAR IFODASI //Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари Актуальные проблемы социально-гуманитарных наук Actual Problems of Humanities and Social Sciences. – 2025. – T. 5. – №. 2. – C. 332-338.
10. Xoshimova O. KOGNITIV TILSHUNOSLIKDA LINGVORANGLI OLAM TUSHUNCHASI // *Ilm sarchashmalari*. – 2025. – Mart soni. – C. 33–35.

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA INNOVATSION METODLAR VA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR SAMARADORLIGI

Ashanova Kanikey

Namangan davlat pedagogika instituti

Xorijiy til va adabiyoti (ingliz tili) yo'nalishi 4-bosqich talabasi

E-mail: ganikeyashanova@gmail.com

*Ilmiy rahbar: **Nosirova Shahloxon Yoqubjon qizi***

Email: nosirovsohibjon7@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada xorijiy tillarni o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalar va innovatsion metodlarning qo'llanilishi hamda ularning ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni tadqiq etiladi. Tadqiqotda interfaol usullarning talabalar nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishdagi afzalliklari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: innovatsiya, pedagogik texnologiya, xorijiy til, samaradorlik, STEAM, raqamli ta'lim, kommunikativ yondashuv, interfaol metodlar.

Аннотация: В данной статье исследуется использование современных педагогических технологий и инновационных методов в процессе обучения иностранным языкам, а также их роль в повышении эффективности образования. В исследовании анализируются преимущества интерактивных методов в развитии речевой компетенции студентов.

Ключевые слова: инновация, педагогическая технология, иностранный язык, эффективность, STEAM, цифровое образование, коммуникативный подход, интерактивные методы.

Abstract: This article examines the use of modern pedagogical technologies and innovative methods in the process of teaching foreign languages, as well as their role in increasing the effectiveness of education. The study analyzes the advantages of interactive methods in developing students' speaking competence.

Keywords: innovation, pedagogical technology, foreign language, efficiency, STEAM, digital education, communicative approach, interactive methods.

Kirish. Bugungi globallashuv davrida xorijiy tillarni egallash nafaqat shaxsiy kamolot, balki jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti uchun ham ustuvor vazifalardan biriga aylandi. O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini tubdan isloh qilish, xususan, "O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida yoshlarning kamida ikkita chet tilini mukammal bilishini ta'minlashga alohida e'tibor qaratilmoqda. An'anaviy o'qitish tizimidan farqli o'laroq, zamonaviy ta'lim paradigmasi talabani tayyor ma'lumotlarni qabul qiluvchi sub'ektdan mustaqil fikrlovchi va olingan bilimlarni amaliyotda qo'llay oluvchi faol ishtirokchiga aylantirishni maqsad qiladi. Bu esa o'z navbatida o'quv jarayoniga innovatsion yondashuvlarni integratsiya qilishni talab etadi. Xorijiy tillarni o'qitishda innovatsiya deganda nafaqat yangi texnik vositalardan foydalanish, balki dars mazmunini yangilash, o'qitishning noodatiy shakllarini joriy etish va talabalarning motivatsiyasini oshiruvchi psixopedagogik omillarni ishga solish tushuniladi. Hozirgi kunda masofaviy ta'lim, aralash ta'lim (blended learning) va mobil ilovalar yordamida til o'rganish ommalashib bormoqda, bu esa o'qituvchi va talaba o'rtasidagi muloqotni yangi bosqichga olib chiqmoqda.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Xorijiy tillarni o'qitish metodikasining nazariy asoslari ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan o'rganilgan. Xususan, J. Jalolov o'z tadqiqotlarida chet tili o'qitishning kommunikativ tamoyillariga urg'u bergan bo'lsa, xorijiy

tadqiqotchilardan D. Larsen-Freeman tillarni o‘rgatishda turli metodlarning texnologik jihatlarini tahlil qilgan [1, B. 45]. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning mohiyati ta’lim jarayonini loyihalashtirish va kafolatlangan natijaga erishishni nazarda tutadi. Ushbu maqolada tadqiqot metodologiyasi sifatida qiyosiy-tahliliy va pedagogik kuzatuv usullaridan foydalanildi. Tadqiqot davomida talabalarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishlari so‘rovnomalar orqali aniqlandi va an’anaviy darslar bilan innovatsion (STEAM, loyihaviy ta’lim) darslar natijalari o‘zaro solishtirildi. Metodologik asos sifatida "talaba markazida" (student-centered learning) tamoyili olindi, bu yerda asosiy e’tibor talabaning mustaqil ishlashi va ijodiy salohiyatini namoyon etishiga qaratildi. Tadqiqot jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) nutqiy ko‘nikmalarni (listening, speaking, reading, writing) shakllantirishdagi ta’siri statistik ma’lumotlar asosida baholandi.

Muhokama va natijalar. Olib borilgan tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, innovatsion metodlar qo‘llanilgan darslarda talabalarning o‘zlashtirish ko‘rsatkichi an’anaviy darslarga nisbatan sezilarli darajada yuqori bo‘ladi. Masalan, "Flipped Classroom" (To‘ntarilgan sinf) metodidan foydalanilganda talabalar nazariy qismini uyda mustaqil o‘rganib, dars soatlarida faqat amaliy mashqlar va jonli muloqot bilan shug‘ullanadilar. Bu usul vaqtdan unumli foydalanish imkonini beradi. Shuningdek, gamifikatsiya (o‘yinlashtirish) texnologiyasi orqali tillarni o‘rgatish talabalardagi psixologik to‘siqlarni (barriers) bartaraf etishga yordam beradi. Quyidagi jadvallarda an’anaviy va innovatsion metodlar samaradorligi o‘rtasidagi farqlar aks ettirilgan.

1-jadval.

An’anaviy va innovatsion o‘qitish metodlarining qiyosiy tavsifi

Mezonlar	An’anaviy metod	Innovatsion metod
O‘qituvchining roli	Axborot beruvchi	Fasilitator (yo‘naltiruvchi)
Talabaning roli	Passiv tinglovchi	Faol tadqiqotchi
Dars mazmuni	Grammatik qoidalar	Kommunikativ vaziyatlar
Baholash	Faqat test va imtihon	Portfoliyo, o‘z-o‘zini baholash

2-jadval.

Innovatsion texnologiyalarni qo‘llash natijasida ko‘nikmalar rivojlanishi (foizda)

Ko‘nikma turi	An’anaviy guruh	Innovatsion guruh	Farq (%)
Tinglab tushunish	55%	82%	+27%
So‘zlashuv nutqi	48%	85%	+37%
O‘qish va tahlil	60%	78%	+18%
Yozma nutq	50%	72%	+22%

Natijalar shuni ko‘rsatadiki, eng katta o‘sish so‘zlashuv nutqida kuzatiladi, chunki interfaol metodlar bevosita muloqotga asoslangan. Raqamli texnologiyalar (multimedia lug‘atlar, elektron platformalar) yordamida talabalar o‘z talaffuzlarini nazorat qilish va xatolar ustida mustaqil ishlash imkoniyatiga ega bo‘lmoqdalar [2, B. 112].

Zamonaviy til o‘qitish metodologiyasining markazida kommunikativ yondashuv (Communicative Language Teaching - CLT) turadi, uning asosiy maqsadi tilni o‘rganish ob’ekti sifatida emas, balki muloqot vositasi sifatida o‘zlashtirishdir. Bu yondashuv dars davomida talabalarning nutqiy faolligini oshirishga yo‘naltirilgan bo‘lib, o‘qituvchi bu yerda faqat ma‘lumot beruvchi emas, balki jarayonni yo‘naltiruvchi (facilitator) vazifasini bajaradi. Innovatsion pedagogik texnologiyalar o‘quvchining psixofiziologik xususiyatlarini inobatga olgan holda, til o‘rganishdagi to‘siqlarni (lingvistik va psixologik) bartaraf etishga yordam beradi. Masalan, "Silent Way" (Jim turish metodi) yoki "Suggestopedia" kabi noan’anaviy metodlar talabaning ichki imkoniyatlarini safarbar etishga qaratilgan bo‘lsa, bugungi kunda ommalashgan "Content and Language Integrated Learning" (CLIL) metodi fan mazmunini chet tili orqali o‘rgatish orqali yuqori samaradorlikka erishmoqda. Mazkur metodik yondashuvlar talabalarda tilga nisbatan tabiiy ehtiyojni uyg‘otadi va o‘rganilayotgan til muhitiga sho‘ng‘ish (immersion) effektini yaratadi.

Akademik nuqtai nazardan qaraganda, innovatsion metodlar o‘quv jarayonini individuallashtirish va differentsiallashtirish imkonini beradi. Har bir talabaning qabul qilish darajasi va qiziqishlari turlicha ekanligini hisobga olgan holda, o‘qituvchi loyihaga asoslangan ta‘lim (Project-Based Learning) yoki muammoli ta‘lim texnologiyalaridan foydalanishi mumkin. Bunda talabalar ma‘lum bir mavzu ustida izlanish olib boradilar, ma‘lumot yig‘adilar va yakuniy mahsulotni (prezentatsiya, maqola yoki video) xorijiy tilda taqdim etadilar. Bu jarayonda til o‘rganish shunchaki lug‘at boyligini oshirish emas, balki

tanqidiy fikrlash, tahlil qilish va jamoada ishlash ko'nikmalari bilan sintezlanadi. Natijada, olingan bilimlar uzoq muddatli xotirada saqlanib qoladi va amaliyotda qo'llash imkoniyati kengayadi, bu esa zamonaviy ta'lim standartlarining bosh talabidir.

Xulosa. Xorijiy tillarni o‘qitishda innovatsion metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash bugungi kun ta'lim tizimining ajralmas qismidir. Tadqiqot natijasida shunday xulosaga kelish mumkinki, bunday yondashuvlar ta'lim sifatini oshirish bilan birga, talabalarda mustaqil bilim olish va axborotlar oqimi bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi. Innovatsion texnologiyalar o'qituvchining mehnatini yengillashtirmaydi, aksincha, undan doimiy izlanish va yangi bilimlar egallashni talab etadi. Ta'limda STEAM texnologiyalarini va raqamli resurslarni tizimli joriy etish xorijiy tillarni o'rgatishda yuqori natijalarga erishishning kafolatidir. Xususan, dars jarayonida keystad, loyihaviy ta'lim va rolli o'yinlardan foydalanish talabalarning kasbiy terminologiyani yaxshi egallashiga va xalqaro miqyosda raqobatbardosh kadr bo'lib yetishishiga xizmat qiladi. Kelgusida darsliklar mazmunini ham aynan mana shunday innovatsion elementlar bilan boyitish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. — Ta'limda innovatsion texnologiyalar — Toshkent: Iste'dod, 2008. 112-bet.

Jalolov J. — Chet tili o'qitish metodikasi — Toshkent: O'qituvchi, 2012. 45-bet.

Larsen-Freeman D. — Techniques and Principles in Language Teaching — Oxford: Oxford University Press, 2000. 121-bet.

qizi Nosirova, S. Y., & Umarjonova, S. (2025, December). THE ROLE OF COMICS IN TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS. In International Conference Platform (No. 6, pp. 171-172).

Sayidahmedov N. — Yangi pedagogik texnologiyalar — Toshkent: Kasbi-hunar, 2003. 86-bet.

ENHANCING VOCABULARY ACQUISITION THROUGH MOBILE APPLICATIONS

Muhammadjonova Sevinchxon Elyorjon qizi

1 st year-student of Namangan State Pedagogical Institute

Foreign Languages Department

Scientific supervisor: Shakhlo Muminjonova Muzaffar qizi

Email: sevinchmuxamadjonova@gmail.com

Annotation. Vocabulary acquisition is one of the most important components of language learning. A rich vocabulary helps learners